

V. Leski- ja orpokassa

Helsingin kaupungin leski- ja orpokassan johtokunnan v:lta 1938 antama toimintakertomus oli seuraavan sisältöinen:

Kokouksessaan syyskuun 15 p:nä 1937 kaupunginvaltuusto päätti perustaa leski- ja orpokassan, jonka jäseniksi pääsisivät kaupungin palveluksessa olevat sekä viranhaltijat että työntekijät. Samassa kokouksessa hyväksyttiin kassan säännöt ja alistettiin ne sosiaaliministeriön vahvistettaviksi. Ministeriön vaatimuksesta kaupunginvaltuusto sittemmin seuraavan marraskuun 17 p:nä hyväksyi erinäisiä pienehköjä muutoksia niihin, jonka jälkeen sosiaaliministeriö joulukuun 8 p:nä 1937 vahvisti säännöt ¹⁾. Samana päivänä kaupunginvaltuusto valitsi leski- ja orpokassan johtokunnan puheenjohtajaksi kaupunginvaltuuston puheenjohtajan E. Rydmanin sekä johtokunnan jäseniksi rahatoimenjohtaja J. Helon ja vanhemman oikeusneuvosmiehen K. Furuhelmin. Joulukuun 20 p:nä 1937 kassan jäseniksi ilmoitettuneet henkilöt kokoontuivat ylimääräiseen kokoukseen ja valitsivat jäsenistön edustajiksi johtokuntaan uuttaja A. Iloniemen, kaupungininsinööri O. Martikaisen ja työnvälitystoimiston johtajan S. Seppälän. Tämän johtokunnan toimikauden tuli kestää v:n 1938 loppuun. Joulukuun 23 p:nä johtokunta valitsi varapuheenjohtajakseen rahatoimenjohtaja J. Helon ja sihteerikseen kansliasihtööri A. Danielsonin. Sääntöjen määräämässä kassan jäsenten huhtikuun 20 p:nä 1938 pitämässä vuosikokouksessa valittiin kassan v:n 1938 tilejä tarkastamaan kamreeri V. Kerckänen ja insinööri A. Myrsky sekä varalle kamreeri R. Brandt ja putkityöntekijä J. Kivistö. Mainitun vuosikokouksen esityksen lisäyksen tekemisestä sääntöjen 4 §:ään, jossa tarkemmin määritellään tuntipalkkaa nauttivan jäsenen peruspalkan laskemistapa sekä myönnetään tuntipalkkaa nauttivalle, joka peruspalkkansa mukaan kuuluu II eläkeluokkaan, valintaoikeus kuulua I eläkeluokkaan, kaupunginvaltuusto hyväksyi toukokuun 18 p:nä ja sosiaaliministeriö vahvisti kesäkuun 23 p:nä. Samassa kokouksessaan toukokuun 18 p:nä kaupunginvaltuusto vahvisti korvauksen, jonka sääntöjen 2 §:n mukaan siviilivirkakunnan leski- ja orpokassan osakkaana olevan kaupungin viranhaltijan tuli kaupungille suorittaa saadakseen siirtyä myöskin kaupungin leski- ja orpokassaan, 4,000 mk:ksi. Tätä mahdollisuutta kuulua molempiin kassoihin käytti vuoden kuluessa 17 viranhaltijaa hyväkseen.

Kassaan liittyi runsaasti jäseniä varsinkin sen ensimmäisen toimintavuoden alussa ja lopussa. Jäsenmäärän huomattava kasvu vuoden lopussa johtui ilmeisesti sääntöjen määräyksestä, että sellaisen jäsenen kuoltua, joka on liittynyt kassaan vuoden kuluessa kassan perustamisesta, saavat hänen leskensä ja lapsensa lyhentämättömän eläkkeen, mutta myöhemmin liittyneen jäsenen, jolle hän kuollessaan ole suorittanut vähintään 10 vuoden jäsenmaksuja, lesken ja lasten eläkkeestä pidätetään osa korvauksena

¹⁾ Ks. v:n 1937 Kunnall. asetuskok. s. 139.

puuttuvista maksuista. Kassan jäseniksi hyväksyttiin seuraava lukumäärä siihen ilmoittautuneita henkilöitä:

Johtokunnan kokous	Jäsenten peruspalkka kuukaudessa							Jäseniä yhteensä
	I		II		III	IV	V	
	alle 2,100 mk	2,100--2,900 mk	2,900— 4,000 mk	4,000— 5,800 mk				
	kuukau- sipaik- kaisia	tunti- tai viikko- palkkai- sia	kuukau- sipaik- kaisia	tunti- tai viikko- palkkai- sia				
1937								
29/12	246	334	145	1	152	104	45	1,027
1938								
2/2	64	56	36	17	24	17	6	220
4/3	27	25	9	3	9	4	—	77
6/4	14	8	3	1	4	1	1	32
4/4	3	6	1	1	1	—	2	14
31/5	2	5	1	—	3	4	2	17
1/7	—	8	5	1	5	—	2	21
4/7	5	8	5	2	1	—	—	21
2/8	7	14	8	3	2	3	1	38
5/9	9	42	4	4	12	4	2	77
7/10	11	45	11	—	11	10	1	89
2/11	17	49	11	3	9	13	3	105
1939								
3/1	70	197	34	4	39	9	4	357
Yhteensä	475	797	273	40	272	169	69	2,095

Huomattava on, että taulukossa tammikuun 3 p:nä 1939 hyväksytyt ilmoittautumiset olivat tehty jo ennen joulukuun 20 p:ää 1938, jolloin perustajajäseneksi pääseminen päättyi, vaikka heidän jäseneksi hyväksymisensä edellä mainitusta päivästä alkaen tapahtui vasta myöhemmin.

Vuoden kuluessa yksi jäsen siirtyi IV eläkeluokasta V luokkaan, kolme jäsentä I luokasta II luokkaan ja kahdeksan jäsentä II luokasta I luokkaan. Siirtyminen tapahtui sääntöjen 4 §:ään valintaoikeudesta tehdyn lisäyksen perusteella. Valintaoikeutta halusi käyttää hyväkseen kaikkiaan 464 henkilöä, joista ainoastaan 8 edellä mainittua jäsentä kuului jo korkeampaan luokkaan sääntöjen lisäyksen tullessa voimaan. Valintaoikeuttaan käyttäneistä jäsenistä olisi kertomusvuonna n. puolet kuulunut peruspalkansa nojalla II eläkeluokkaan, mutta hyväksyttiin I luokkaan. Toinen puoli varasi itselleen oikeuden kuulua I luokkaan vastaisten palkannousujen varalta.

Kassan jäseniksi hyväksytyt 2,095 henkilöä jakautuivat eri virastojen, laitosten y.m. kesken seuraavasti:

Virasto, laitos tai hallinnonhaara	Jäseniä kaikkiaan	Niistä naisia	Virasto, laitos tai hallinnonhaara	Jäseniä kaikkiaan	Niistä naisia
Revisiotoimisto	3	—	Suomenkieliset kan- sakoulut.....	87	1
Kaupunginhallituksen kanslia ja asiamiesos.	20	—	Ruotsinkieliset kan- sakoulut.....	23	1
Rahatoimisto	17	3	Suomenkielinen työ- väenopisto	4	—
Tilastotoimisto	5	—			
Verotusvalmisteluvirasto	12	—			

Virasto, laitos tai hallinnonhaara	Jäseniä kaikkiaan	Niistä naisia	Virasto, laitos tai hallinnonhaara	Jäseniä kaikkiaan	Niistä naisia
Maistraatti	7	—	Työnvälitystoimisto	18	3
I kaupunginvoudin konttori	6	—	Ruotsinkielinen työväenopisto	1	—
II kaupunginvoudin konttori	59	2	Ammattiopetuslaitosten johtokunta	1	—
Rikostuomioiden toimienpanokonttori.	13	—	Kirjapainokoulu	3	—
Ulosottolaitoksen tarkkailuosasto	1	—	Valm. poikain ammattikoulu	10	—
Rakennustarkastus ...	6	—	Kaupunginkirjasto..	14	5
Raastuvanoikeus	32	—	Kaupunginorkesteri	56	—
Syyttäjistö	6	—	Kiinteistötoimisto ..	82	4
Poliisilaitoksen sairaus-huolto	1	—	Rakennustoimisto ..	587	2
Palolaitos	107	—	Puhtaanapitolaitos	59	—
Terveysdenhoito	48	1	Satamat	56	1
Sairaanhoito	123	12	Teurastamo	29	1
Huoltotoimi	62	6	Keskuskeittola	8	2
Lastensuojelu	36	5	Vesijohtolaitos	94	—
Oikeusaputoimisto ...	2	—	Kaasulaitos.....	171	1
			Sähkölaitos	226	2
			Yhteensä	2,095	52

V:n 1938 kuluessa 31 henkilöä, niistä 6 naista, erosi kassan jäsenyydestä ja 15 jäsentä kuoli, joten jäsenten lukumäärä vuoden päättyessä oli 2,049. Ikäänsä nähden jäsenet jakautuivat seuraavasti:

Ikä vuoden päättyessä, vuotta	Jäseniä kaikkiaan	Eronneita	Kuolleita	Jäseniä vuoden päättyessä
—25	13	2	—	11
25—30	153	2	1	150
30—35	311	4	2	305
35—40	362	4	—	358
40—45	306	2	—	304
45—50	302	7	1	294
50—55	261	4	2	255
55—60	189	2	4	183
60—65	135	3	4	128
65—70	58	1	—	57
70—	5	—	1	4
Yhteensä	2,095	31	15	2,049

Kassasta eronneet jakautuivat eroamisen syyn mukaan seuraavasti:

Virasto, laitos tai hallinnonhaara	Omasta pyynnöstä kassasta eronneita	Kaupungin palveluksesta eronneita		
		Omasta pyynnöstä	Työn vähyyden johdosta	Kuolleita
II kaupunginvoudin konttori	—	1	—	—
Palolaitos	—	—	—	1
Terveysdenhoito	1	—	—	1

Virasto, laitos tai hallinnonhaara	Omasta pyynnöstä eronneita kassasta	Kaupungin palveluk- sesta eronneita		Kuol- leita
		Omasta pyynnöstä	Työn vähyyden johdosta	
Sairaanhoito	2	2	—	—
Huoltotoimi	—	—	—	1
Suomenkieliset kansakoulut	1	—	—	1
Suomenkielinen työväenopisto	—	—	—	1
Kaupunginkirjasto	1	—	—	—
Kiinteistötoimisto	1	—	—	—
Rakennustoimisto	5	6	6	7
Keskuskeittola	2	—	—	—
Kaasulaitos	—	1	—	1
Sähkölaitos	2	—	—	2
Yhteensä	15	10	6	15

Kassan 15 edesmenneen jäsenen ikä vaihteli 30 vuodesta 69 vuoteen. Heidän jälkeensä jäi paitsi leskeä 9 eläkkeeseen oikeutettua lasta, kuten alla olevasta taulukosta selviää:

Eläkeluokka	Lesket iän mukaan, vuotta						Eläke- määrä kuukau- dessa, mk	Lapset iän mukaan, vuotta								Eläke- kuukau- dessa, määrä mk
	25-30	30-35	40-45	45-50	50-55	55-60		5	7	10	13	14	17	38		
I	2	1	1	2	1	2	2,700	3	1	1	1	1	—	—	780	
II	—	—	—	—	—	2	800	—	—	—	—	—	—	1 ¹⁾ 1	160	
III ...	—	—	—	—	—	1	500	—	—	—	—	—	—	—	—	
IV ...	—	—	—	2	—	—	1,400	—	—	—	—	—	1	—	280	
V ...	1	—	—	—	—	—	900	—	—	—	—	—	—	—	—	
Yhteensä	3	1	1	4	1	5	6,300	3	1	1	1	1	1	1	1,220	

Jatkuvien jäsenmaksujen suorittamisesta johtokunta vapautti kolme kassan jäsentä, joista kaksi vapautettiin sääntöjen 11 §:n 2 momentin perusteella heidän siirryttyään sairauden takia pienemmälle kuin $\frac{2}{3}$ täydestä eläkkeestä sekä yksi jäsen sääntöjen 13 §:n 3 momentin perusteella hänen erottuaan toimestaan työhön kykenemättömänä ja varattomana ilman eläkettä.

Kassan tulot ja menot olivat seuraavat:

Tulot	Mk	Menot	Mk
Kaupungin avustus		Kulungit	26,171: 50
eläkkeiden maksami- seksi	100,000: —	Suoritettut eläkkeet	45,040: —
Eläkemaksut	731,479: —	Ylijäämä	809,319: 55
Kaupungin osuus eläk- keisiin	33,936: 65		
Korot	15,115: 40		
Yhteensä	880,531: 05	Yhteensä	880,531: 05

¹⁾ Pysyväisesti sairas.

Kassan omaisuustase joulukuun 31 p:nä 1938 oli seuraava:

	Mk		Mk
Kaupunginkassa, kont-		Liaaksi ja etukäteen	
tokuranttitili	810,003: 55	maksettu	4,568: —
Tulojäämät	3,884: —	Säästö	809,319: 55
	<u>813,887: 55</u>		<u>813,887: 55</u>
Yhteensä	813,887: 55	Yhteensä	813,887: 55

Kaupungin avustus peruskustannuksiin oli 30,000 mk, josta käytettiin 29,829: 80 mk ja palautettiin 170: 20 mk.